

Čebelarjeva opravila v oktobru

dr. Stanislav Kapun - Vaneča

kapunstanislav@gmail.com

V oktobru še zadnjič pregledamo čebelje družine. Ne delajmo revolucionarnih posegov, ampak posezimo v panj le toliko, da ugotovimo, če je s čebelami vse v redu. V Čebelarstvu Kapun v mesecu oktobru opravimo pri čebelah še naslednja opravila.

Dokrmimo čebelje družine

V septembrski številki *Čebelarja* sem omenil, da na začetku oktobra še damo čebeljim družinam preko sladkorne raztopine v razmerju 2 : 1 od 2 do 4 kg sladkorja. Kot sem omenil, v svojem čebelarstvu po 15. septembru prenehamo krmljenje čebeljih družin. S tem ukrepom dosežemo, da matico delno omejimo z zaleganjem jajčec, s čimer se v gnezdu sprostijo celice, v katere čebele skladiščijo zimsko zalogo. Iz lastnih izkušenj vemo, da če tega ukrepa ne naredimo, čebelje družine čez zimo trpijo pomanjkanje. Vence z medom porabijo, celice pa, zaradi čebelarjevega nespoštovanja tehnologij krmljenja in biologije čebel, ostanejo prazne. S krmljenjem na začetku oktobra pa dosežemo, da prazne celice v gnezdu čebele napolnijo s sladkorno raztopino. Ob spoštovanju tega načina krmljenja je lahko čebelar čez zimo brez skrbi, čebele ne bodo trpele pomanjkanja hrane. Večkrat v čebelarskih krogih razpravljamo o omenjenem ukrepu in nekateri čebelarji se ne strinjajo z oktobrskim krmljenjem čebeljih družin, rekoč, da se v zimskem času prestavijo čebele na zaloge medu. Trditev ne drži vedno. Premikanje čebel v panju je odvisno od zunanjih temperatur zraka. Ob dolgotrajnejši zimi z nizkimi temperaturami se čebelja družina ne premakne in ob zalogah medu lahko odmre zaradi lakote.

Poskrbimo za zatiranje varoj

S 1. oktobrom lahko uporabljamo po navodilih veterinarske stroke pri zatiranju varoj tudi kemične pripravke. Svetujem vam, da temeljito preverite naravni odpad varoj v kontrolnih panjih. Ne uporabljajte zdravil po nepotrebem, ker s tem obremenjujete čebele. **Čebelja zalega se zmanjšuje, zato je na čebelah prisotnih vedno več varoj.** V Čebelarstvu Kapun na primer za kontrolo prisotnosti varoj na začetku oktobra uporabimo učinkovino amitraz, in sicer samo v kontrolnih panjih. Naslednji dan pregledamo te panje in ugotovimo število odmrlih varoj. Ob močni napa-

denosti se takoj posvetujte z veterinarji, da pripravite načrt zatiranja varoj. Tisti, ki ste uporabljali v poletnem obdobju apitehnične ukrepe zatiranja varoj, in sicer izrezovanja trotovine in uporabe organskih kislin, oktobra ne boste imeli težav z varojami.

Na žrela namestimo zapore

Nedolgo tega sem se pogovarjal s prekmurskim čebelarjem o nameščanju zapor na žrela. Bil sem deležen posmeha, češ da je to nesmiseln ukrep. Svetujem vam, da glede na suho poletje, in kot kaže, bo tudi suha in topla jesen, namestite zapore. V naravi mrgoli miši in rovk, ki bodo ob nenadni ohladitvi iskale zatočišče, ki ga velikokrat najdejo v čebeljih panjih. Miš bi bila neumna, če si ne bi postregla z izobiljem hrane pa še na toplem je. Vendar čebelarjem naredi veliko škode. Propad čebelje družine, uničeni satniki in satovje, onesnažen panj z iztrebki, poškodovan pitalnik ter pregrizena letvica ob žrelu so materialni stroški, ki lahko dosežejo vrednost okoli 200 evrov na panj. In stroški so še višji, če prištejemo lastno delo, saj je treba panj očistiti in ožgati s plinom. Zaradi iztrebkov v panju ta neznosno smrdi, smradu pa se lahko znebimo le z ožiganjem panja. Pa še eno opozorilo: delo z ognjem je lahko nevarno! Pazite, da si ne zažgete čebelnjaka. Smole, propolis in vosek so hitro vnetljive snovi, zato brez prisotnosti vode ne uporabljajte ožiganja. Smiselno je, da panj odstranite iz čebelnjaka in vse naštetu postorite stran od njega.

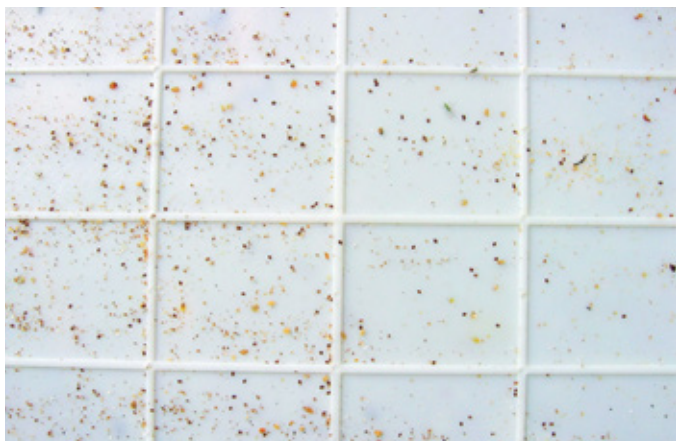
Zadnji pregled čebeljih družin

Pregled naredimo na hitro, zanimata pa nas samo zaloga hrane in moč čebelje družine. V svojem čebelarstvu na čebeljo družino pokrmimo skupaj 12 kg sladkorja. Govorim

Jeseni je na odraslih čebelah vedno več varoj

Foto: Internet

Testni vložek, premezan z vazelinom

o AŽ-panjih. V nakladnih panjih Dadant-Blatt, ki jih imamo tudi v Čebelarstvu Kapun, pa še dodatno pokrmimo kakšen kilogram sladkorja. Kadar ugotovimo, da zaradi slabega razvoja čebelja družina ne bo preživela, ne čakamo, kaj se bo zgodilo, ampak čebeljo družino takoj pometemo iz panja. Čebele se same izprosijo v drugi panj. Žrelo panja takoj zapremo. Odstranimo sate. Dobro sate lahko porabimo še v naslednjem letu, staro in črno satje pa izločimo. Najbolj prav bi bilo, če vse sate iz panja, iz katerega pometemo čebele, damo v predelavo. Najverjetneje obstaja razlog, zakaj se čebelja družina ni razvila. In da ne bomo prenašali bolezní, vse sate izločimo.

Enako tudi naredimo ob morebitnem ropanju čebeljih družin. Naj nam ne bo žal pomesti ropane čebelje družine iz panja. Predhodno pa zapremo žrelo panja.

Odstranjevanje satov iz medišča

To je ukrep, ki ga izvajajo nekateri čebelarji v svojih čebelarstvih. V Čebelarstvu Kapun ne uporabljamo tega ukrepa. Seveda odstranjevanje satov ni slab ukrep, vendar pa bi imel marsikateri čebelar problem s skladiščenjem satov. Čebelarji, ki imajo v čebelarstvih hladilnice, nimajo problema s skladiščenjem, manjši čebelarji pa lahko skladiščijo sate v dotrajanih starih skrinjah oziroma v omarah. V oktobru je še zelo dejavna voščena vešča, zato pazite, da vam ne uniči satovja. V omare se lahko prikradejo miši in vam lahko povzročijo katastrofo. Predlagam, da za miši nastave pastí.

Matično rešetko prekrijemo s ploščo ter tako stisnemo čebeljo družino v plodišče. Ukrep ima pozitiven učinek. S tem ko stisnemo čebeljo družino v plodišče, preprečimo izgube toplote, kar ima pomembno vlogo pri spomladanskem razvoju čebeljih družin. Čebelje družine se lepše razvijajo. Nekateri čebelarji dajo čebeljim družinam izbiro, ali bodo prezimile v plodišču ali v medišču. Matično rešetko odstranijo predvsem iz dveh razlogov:

1. lepši spomladanski razvoj, ker se 90 odstotkov čebeljih družin preseli v medišče;
2. čez zimo očistijo matično rešetko.

Lahko povem, da imamo tudi 20 panjev Dadant-Blatt z naklado. Naklada je prirejena za AŽ-sate. Do letos še se je vedno vsaka čebelja družina po odstranitvi matične rešetke preselila v naklado.

Načrtovanje gradnje čebelnjakov

Če načrtujete stojišče s stacionarnim čebelnjakom, vam svetujem, da ga ne postavljate na območju intenzivnih kmetijskih površin in tudi ne v bližini trajnih nasadov, kot so vinogradi in sadovnjaki. Iz letošnjih izkušenj lahko rečem, da je vedno večji gnev predvsem nekaterih vinogradnikov zaradi prisotnosti čebel ob trgatvi na grozdju. Takšnim lokacijam se je treba izogibati, predvsem iz treh razlogov, in sicer:

1. trajni nasadi se tretirajo s pesticidi (problem zastrupitev čebel),
2. preprečevanje sporov med čebelarji in vinogradniki,
3. čebele nabirajo sadni sok, ki vsebuje kvasovke; problem z *Nosema apis* je v čebeljih družinah posledično večji.

Načrtovanje saditve medovitih rastlin

Vsak čebelar mora poskrbeti, da jeseni zasadi medovite rastline, pa najsi gre za visoko debelne vrste ali enoletne ali večletne medovite cvetnice. Okolici moramo najprej biti vzgled čebelarji in potem lahko pričakujemo odziv nečebelarjev s saditvijo medovitih vrst. V svojih okoljih predvsem pri nečebelarjih spodbujajte na vrtovih saditev cvetočih zelišč.

Razvoj turističnih učnih čebelarstev v Italiji

Naša zahodna sosedja je upravno razdeljena na dvajset dežel in ena izmed njih je tudi dežela Veneto. Po površini je nekoliko manjša od Slovenije, prebivalcev pa ima skoraj dva in polkrat več kot naša država. Veneto je najbogatejša italijanska dežela, predvsem zaradi močne industrije, in-

tenzivnega kmetijstva ter turizma. Vsako leto jo obišče kar 60 milijonov turistov, njihova najbolj priljubljena destinacija pa so Benetke.

Zadnja leta se vse bolj razvija tudi kmečki turizem, v okviru katerega nastajajo tako imenovane učne kmetije (it.